

21.12.11

Udkast
til
Forslag
til

Lov om Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd

Kapitel 1

Oprettelse af Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd

§ 1. Erhvervs- og vækstministeren opretter Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd.

Stk. 2. Mæglings- og klageinstitutionen er et uafhængigt organ inden for den offentlige forvaltning.

Stk. 3. Mæglings- og klageinstitutionen består af en formand, et sagkyndigt medlem og tre organisationsrepræsentanter.

Stk. 4. Mæglings- og klageinstitutionens medlemmer udnævnes af erhvervs- og vækstministeren. Formanden udnævnes for en periode på 4 år med mulighed for genudnævnelse. Mæglings- og klageinstitutionens øvrige medlemmer udnævnes for en periode på 3 år med mulighed for genudnævnelse.

Stk. 5. Erhvervs- og vækstministeren fastsætter nærmere regler for udnævnelse af mæglings- og klageinstitutionens medlemmer og medlemmernes kvalifikationer.

§ 2. Erhvervsstyrelsen sekretariatsbetjener mæglings- og klageinstitutionen.

Kapitel 2

Mæglings- og klageinstitutionens sagsbehandling

§ 3. På baggrund af en klage eller af egen drift behandler mæglings- og klageinstitutionen sager vedrørende overtrædelser af OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder, der enten er begået i Danmark eller vedrører

1. en dansk privat eller offentlig virksomhed, jf. stk. 2, eller virksomhedens forretningsforbindelser, jf. stk. 4,
2. danske statslige eller regionale myndigheder eller myndighedernes forretningsforbindelser, jf. stk. 4, eller
3. danske private eller offentlige organisationer, jf. stk. 3, eller organisationernes forretningsforbindelser, jf. stk. 4.

Stk. 2. Ved en dansk privat eller offentlig virksomhed forstås en virksomhed, der er hjemmehørende i Danmark.

Stk. 3. Ved danske private eller offentlige organisationer forstås private eller offentlige organisationer, der er hjemmehørende i Danmark.

Stk. 4. Ved en forretningsforbindelse forstås forretningspartnere, enheder i forsyningskæden og andre ikke-statslige eller statslige enheder, som kan forbindes direkte med virksomhedens, myndighedens eller organisationens forretningsmæssige aktiviteter, produkter eller tjenesteydelser.

§ 4. Enhver kan indbringe en klage for mæglings- og klageinstitutionen på egne vegne eller på vegne af tredjemand. Klageren skal fremlægge en saglig begrundelse og rimelig dokumentation for den påståede overtrædelse af OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder. Mæglings- og klageinstitutionen kan afvise sagen, hvis mæglings- og klageinstitutionen skønner, at der ikke foreligger en saglig begrundelse og rimelig dokumentation, herunder hvis det skønnes, at klageren ikke handler i god tro, eller klagen må anses for grundløs.

Stk. 2. Klage kan rejses mod den, der efter retsplejelovens regler kan sagsøges ved en dansk domstol.

Stk. 3. Aftaler om, at retstvister skal behandles ved voldgift eller andet særligt forum, udelukker ikke, at klage kan indgives til mæglings- og klageinstitutionen.

§ 5. Mæglings- og klageinstitutionen kan afvise at behandle sager, der er afgjort ved endelig dom, retsforlig eller gyldig bindende voldgift.

Stk. 2. Anlægger en af sagens parter en sag ved domstolene, en voldgiftsret eller en lignende institution om et eller flere af de spørgsmål, som klagen omfatter, kan mæglings- og klageinstitutionen afvise sagen eller sætte sagen i bero, så længe domstolen, voldgiftsretten eller en lignende institution behandler sagen.

Stk. 3. Hvis en sag om et eller flere af de spørgsmål, som klagen omfatter, er anlagt ved domstol, voldgiftsret eller en lignende institution, og klageren ønsker den indbragt for mæglings- og klageinstitutionen, kan mæglings- og klageinstitutionen afvise sagen eller sætte sagen i bero, indtil sagen er behandlet af domstolen, voldgiftsret eller en lignende institution.

§ 6. Mæglings- og klageinstitutionen kan afvise sagen af formelle grunde.

Stk. 2. Afviser mæglings- og klageinstitutionen sagen, offentliggør mæglings- og klageinstitutionen en kort beskrivelse af sagen med en begrundelse for afvisningen, men uden at nævne sagens parter.

Stk. 3. Oplysninger i sagen er undtaget fra lov om offentlighed i forvaltningen.

§ 7. Forældelsesfristen for indbringelse af en sag for mæglings- og klageinstitutionen er 5 år regnet fra den dag, da den omstridte handling eller undladelse er ophørt.

§ 8. Mæglings- og klageinstitutionen opfordrer parterne til selv at finde en løsning og dermed afslutte sagen. Lykkes det parterne på opfordring af mæglings- og klageinstitutionen selv at finde en løsning og dermed afslutte sagen, udtaler mæglings- og klageinstitutionen sig ikke om sagen, og oplysningerne i sagen er undtaget fra lov om offentlighed i forvaltningen.

Stk. 2. Mæglings- og klageinstitutionen foretager en forundersøgelse af sagen, hvis det ikke lykkes parterne på opfordring af mæglings- og klageinstitutionen selv at finde en løsning og dermed afslutte sagen, jf. stk. 1. Vurderer mæglings- og klageinstitutionen på baggrund af forundersøgelsen, at sagen skal afvises, offentliggør mæglings- og klageinstitutionen en kort beskrivelse af sagen med en begrundelse for afvisningen, men uden at nævne sagens parter. Oplysninger i sagen er undtaget fra lov om offentlighed i forvaltningen.

Stk. 3. Afviser mæglings- og klageinstitutionen ikke sagen, jf. stk. 2, kan mæglings- og klageinstitutionen tilbyde mægling mellem parterne. Mæglingen kræver begge parters samtykke. Mæglings- og klageinstitutionens formand forestår mæglingen. Behandles sagen ved mægling, offentliggør mæglings- og klageinstitutionen en udtalelse om, at parterne har bedt mæglings- og

klageinstitutionen om at mægle i sagen. Løses sagen ved mægling, offentliggør mæglings- og klageinstitutionen en udtalelse om sagen.

Stk. 4. Mæglings- og klageinstitutionen foretager en egentlig undersøgelse af sagen, hvis

- 1) mæglings- og klageinstitutionen ikke tilbyder mægling,
- 2) parterne ikke samtykker til mægling i sagen,
- 3) det efter et mæglingsforsøg i henhold til stk. 3, ikke lykkes parterne at finde en løsning, eller
- 4) der er tale om grove overtrædelser af OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder.

Stk. 5. Mæglings- og klageinstitutionen offentliggør, at mæglings- og klageinstitutionen undersøger sagen, jf. stk. 4.

Stk. 6. På baggrund af undersøgelsen, jf. stk. 4, kan mæglings- og klageinstitutionen fremsætte kritik, afgive henstillinger og i øvrigt fremsætte sin opfattelse af en sag. Mæglings- og klageinstitutionens udtalelser offentliggøres.

§ 9. Når sagen er afsluttet af mæglings- og klageinstitutionen, kan hver af parterne indbringe sagen for domstolene, en voldgiftsret eller en lignende institution.

§ 10. Mæglings- og klageinstitutionen kan genoptage sager, hvis der er sket væsentlige fejl i sagsbehandlingen eller hvis der kommer væsentlige nye oplysninger frem i sagen. En sag kan ikke genoptages efter udløb af forældelsesfristen, jf. § 7.

Stk. 2. Afviser mæglings- og klageinstitutionen en anmodning om genoptagelse af en sag, offentliggør mæglings- og klageinstitutionen en kort beskrivelse af anmodningen med en begrundelse for afvisningen, men uden at nævne sagens parter, medmindre sagens parter er nævnt i en tidligere udtalelse af mæglings- og klageinstitutionen. Oplysninger i sagen er undtaget fra lov om offentlighed i forvaltningen.

§ 11. Erhvervs- og vækstministeren fastsætter nærmere regler for mæglings- og klageinstitutionens virksomhed, herunder regler om sagsbehandling.

Kapitel 3 Klageadgang

§ 12. Mæglings- og klageinstitutionens afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Kapitel 4 Ikrafttræden m.v.

§ 13. Loven træder i kraft den [1. november 2012], jf. dog stk. 2.

Stk. 2. § 14 træder i kraft den [1. juni 2012] og har virkning for regnskabsår, der begynder den 1. januar 2012 eller senere.

§ 14. I årsregnskabsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 323 af 11. april 2011, som ændret ved § 1 i lov nr. 341 af 27. april 2011, foretages følgende ændringer:

1. I § 99 a, indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»*Stk. 3.* Redegørelsen efter stk. 1 skal udtrykkeligt indeholde oplysninger om virksomhedens politikker for at respektere menneskerettighederne og for at reducere klimapåvirkningen ved virksomhedens aktiviteter. Hvis virksomheden har sådanne politikker, finder stk. 2 tilsvarende anvendelse. Har virksomheden ikke sådanne politikker, skal dette oplyses i ledelsesberetningen.«

Stk. 3-7 bliver herefter stk. 4-8.

§ 15. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning
 - 1.1. Formål og baggrund for Mæglings- og klageinstitution for ansvarlig virksomhedsadfærd
 - 1.2. Formål og baggrund for ændring af årsregnskabsloven
2. Lovforslagets indhold
 - 2.1. Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd
 - 2.1.1. Gældende ret
 - 2.1.2. Lovforslagets indhold
 - 2.1.2.1. Mæglings- og klageinstitutionens sammensætning og placering
 - 2.1.2.2. Mæglings- og klageinstitutionens sagsbehandling
 - 2.1.2.3. Hvilke sager behandles
 - 2.1.2.4. Mæglings- og klageinstitutionens bedømmelsesgrundlag
 - 2.1.2.5. Nødvendig omhu
 - 2.2. Ændring af årsregnskabsloven
 - 2.2.1. Gældende ret
 - 2.2.2. Lovforslagets indhold
 - 2.2.3. Understøttende initiativer med betydning for opfyldelsen af rapporteringen
3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet
5. Miljømæssige konsekvenser
6. Administrative konsekvenser for borgerne
7. Forholdet til EU-retten
8. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
9. Sammenfattende skema

1. Indledning

1.1. Formål og baggrund for Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd

Forslaget er et led i udmøntningen af regeringens målsætning om, at Danmark er i front, når det gælder virksomheders globale ansvarlighed i relation til arbejdstager- og menneskerettigheder, internationale miljøstandarder og kampen mod korruption.

Ansvarlig virksomhed er i stigende grad et internationalt konkurrenceparameter. Kunder, investorer og andre interessenter stiller krav om, at virksomheder respekterer internationale principper, uanset hvor i verden de driver forretning. Samtidig er der et yderligere vækstpotentiale ved at virksomhederne udviser samfundsansvar. Eksempler viser, at en virksomhed kan tilrettelægge sit opkøb af f.eks. kaffebønner på en måde, der skaber værdi for den enkelte kaffebonde f.eks. gennem uddannelsesprogrammer, leverance af kvalitetsplanter og kvalitetsgødning. Samtidig får virksomheden et kvalitetsprodukt og bedre indtjening ved at der skabes en større og mere ensartet høst.

Erfaringen viser, at opdyrkningen af sådanne forretninger rejser komplicerede problemstillinger om ansvarlig virksomhedsadfærd i forhold til arbejdstager- og menneskerettigheder, internationale miljøstandarder og kampen mod korruption. Hvis danske virksomheder i højere grad skal udnytte

dette vækstpotentiale, bør virksomhederne have adgang til en mæglings- og klageinstitution, der kan afhjælpe tvister om ansvarlig virksomhedsadfærd.

Samtidig forventer regeringen, at danske virksomheder opfører sig ordentligt, når de gør forretning på såvel de hjemlige som globale markeder. Mæglings- og klageinstitutionen skal derfor også være en instans, hvor brud på ansvarlig virksomhedsadfærd kan rejses, dokumenteres og offentliggøres.

Formålet med lovforslaget er at oprette en ikke-retlig mæglings- og klageinstitution, der hurtigt og effektivt kan håndtere uoverensstemmelser om overtrædelse af internationale standarder og principper om global ansvarlig virksomhedsadfærd, jf. de til enhver tid gældende OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder (OECD Guidelines for Multinational Enterprises (Recommendations for Responsible Business Conduct in a Global Context)). Retningslinjerne beskriver, hvad der betragtes som ansvarlig virksomhedsadfærd i forhold til emner såsom menneskerettigheder, miljø, arbejdstagerrettigheder m.v.

I overensstemmelse med OECD's anbefaling er det regeringens vurdering, at der er behov for en dansk ikke-retligt mæglings- og klageinstitution som supplement til det eksisterende retlige system, dvs. domstole, nævn og voldgiftsretter. Behovet for at oprette en ikke-retlig institution har konkret sit udspring i de juridiske udfordringer, der kan opstå ved overtrædelser af f.eks. menneskerettigheder begået af virksomheder f.eks. i lande, hvor lokal lovgivning enten ikke er på niveau med internationale regler eller ikke håndhæves. Stater kan som udgangspunkt kun håndhæve internationale rettigheder inden for statens eget territorium og har derfor ikke mulighed for at kunne retsforfølge en virksomhed for overtrædelser begået uden for territoriet. Mæglings- og klageinstitutionen kan dog også behandle sager om krænkelse, der er begået nationalt. Hensigten med den ikke-retlige mæglings- og klageinstitution er at sikre bedre rammer for, at personer eller grupper, der har været udsat for overtrædelser af OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder, kan få deres sag behandlet også i tilfælde, hvor der ikke er mulighed for at forfølge overtrædelsen ved domstolene. Den ikke-retlige mæglings- og klageinstitution kan tilbyde alternative løsningsmuligheder som mægling.

Udover at behandle konkrete henvendelser om overtrædelser har mæglings- og klageinstitutionen også til formål at fremme, at OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder implementeres og efterleves af danske virksomheder, myndigheder og organisationer. Derfor skal mæglings- og klageinstitutionen også udføre aktiviteter, der understøtter danske virksomheders, myndigheders og organisationers indsats for at vise samfundsansvar, f.eks. via vejledning i forbindelse med den konkrete sagsbehandling eller ved informations- og uddannelsesaktiviteter.

OECD's retningslinjer fra 1976 anbefaler de tilsluttende regeringer at oprette sådanne ikke-retlige mæglings- og klageinstitutioner i form af såkaldte nationale kontaktpunkter. Med de reviderede OECD retningslinjer fra 2011 skærpes denne anbefaling. Anbefalingen er forpligtende for Danmark og i fuld overensstemmelse med regeringens målsætning om at gå i front, når det gælder danske virksomheders globale ansvarlighed. Virksomheder bør respektere internationale retningslinjer for global ansvarlig virksomhedsadfærd.

Regeringen lægger vægt på i fællesskab med relevante interessenter at skabe grundlag for ansvarlig vækst. Lovforslaget lægger sig tæt op ad de anbefalinger fra oktober 2011, som Rådet for Samfundsansvar afleverede til regeringen om, hvad Danmark bør gøre for at leve op til dels FN's nye anbefalinger fra juni 2011 samt førnævnte retningslinjer fra OECD. Regeringen ser det som en

stor styrke, at rådet er bredt sammensat med repræsentanter fra både erhvervslivet, fagforenings- og NGO-side, og at anbefalinger er vedtaget med enighed i rådet.

OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder er et vigtigt udgangspunkt, fordi retningslinjerne er en internationalt anerkendt referenceramme for virksomheders globale ansvarlighed, der indarbejder en lang række internationale standarder og principper, herunder FN's retningslinjer for menneskerettigheder og erhvervsliv (UN Guiding Principles). Retningslinjerne fastlægger, hvad der forventes af virksomheder globalt og nationalt, uanset hvor de opererer, hvad angår at sikre respekt for arbejdstager- og menneskerettigheder, internationale miljøstandarder og retningslinjer for anti-korruption m.v. Dertil skaber OECD's retningslinjer også en overordnet ramme for, hvordan man i fællesskab kan understøtte virksomheder i at bidrage positivt til social, miljømæssig og økonomisk fremgang. For regeringen indebærer dette, at de krav, der stilles til virksomheder i denne sammenhæng, også må gælde myndigheder og organisationer.

OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder er ikke begrænset til kun at omfatte multinationale virksomheder. Således opfordrer OECD's retningslinjer alle virksomheder uanset størrelse til at efterleve retningslinjerne.

1.2. Formål og baggrund for ændring af årsregnskabsloven

Regeringen lægger vægt på, at Danmark er internationalt førende i forhold til at fremme respekten for menneskerettigheder og begrænse skadelige klimaforandringer. De udfordringer, som verdenssamfundet står over for såvel i forhold til menneskerettigheder som klimaforandringer, kan ikke løses af staterne alene. Det er helt afgørende, at især store virksomheder også engagerer sig aktivt på disse områder. Det er et forhold, som i de senere år har fået stigende international opmærksomhed, og som derfor vil få stor betydning for virksomheders omdømme fremover.

Regeringens evaluering af virksomhedernes rapporteringspraksis viser, at under 40 pct. af de store danske virksomheder rapporterer om menneskerettigheder. Det betyder dog ikke, at virksomhederne ikke respekterer menneskerettighederne i deres forretningsaktiviteter, men der er behov for, at flere rapporterer om deres indsats. Evalueringen viser også, at 89 pct. af de store virksomheder rapporterer om miljø/klima som en del af deres årlige redegørelse for samfundsansvar. Ikke desto mindre er der behov for, at virksomhederne fortsat udvikler deres klimaindsats og –rapportering. Kravene til virksomhedernes klimarapportering kan forventes at blive skærpet i kraft af en stigende efterspørgsel efter oplysninger om især virksomheders strategier for at begrænse CO2 udledningerne.

Formålet med lovforslaget er at styrke danske virksomheders indsats i forhold til menneskerettigheder og klima yderligere. Det vil skabe gevinster for samfundet som helhed, men også gevinster for den enkelte virksomhed. For eksempel bliver det lettere for danske virksomheder at adskille sig fra konkurrenter på globale markeder, hvis danske produkter og ydelser opfattes som ansvarlige og bæredygtige. De foreslåede oplysningskrav vil skabe større åbenhed og dermed styrke blandt andre kunders, investorers, medarbejderes, mediernes og lokalsamfundets muligheder for at forholde sig til virksomhedernes og investorernes arbejde med samfundsansvar og særligt i forhold til menneskerettigheder og klimapåvirkning.

For borgerne vil lovforslaget indebære større gennemsigtighed og klarhed om virksomhedens aktiviteter i forhold til menneskerettigheder og klima. I det omfang lovforslaget vil tilskynde de omfattede virksomheder til at påbegynde eller videreudvikle politikker og aktiviteter inden for

menneskerettigheder, kan der tillige være positive effekter i forhold til forbedringer af arbejdsvilkår og arbejdsmiljø og i forhold til lokale påvirkninger af virksomhedens aktiviteter i såvel Danmark som i udlandet samt i forbindelse med virksomhedens forretningsrelationer.

Lovforslaget vil også, i det omfang rapporteringsforpligtelsen tilskynder flere af de omfattede virksomheder til at arbejde med klima, kunne medføre positive effekter for klimaet f.eks. gennem klima- og miljøledelse og investeringer i miljø- og energieffektiv teknologi, der reducerer virksomhedernes energiforbrug og dermed udslip af CO₂.

FN's Menneskerettighedsråd har i juni 2011 vedtaget retningslinjer for menneskerettigheder og erhvervsliv. FN's retningslinjer om menneskerettigheder og erhvervsliv anbefaler staterne at tilskynde virksomhederne til, og hvor det er passende, at kræve, at de oplyser om, hvordan de forholder sig til indvirkninger på menneskerettighederne i forbindelse med deres aktiviteter. FN's retningslinjer indikerer, at virksomheder skal rapportere på de områder, hvor der er en betydelig risiko for krænkelse af menneskerettigheder – enten som følge af karakteren af virksomhedens forretningsaktiviteter, det geografiske område, hvor virksomheden opererer, eller karakteren af virksomhedens forretningsrelationer.

OECD har indarbejdet de nye retningslinjer fra FN om menneskerettigheder og erhvervsliv i sine reviderede Retningslinjer for Multinationale Virksomheder, der blev vedtaget af OECD's ministerråd den 25. maj 2011. Med forslaget sikres det, at Danmark lever op til OECD's reviderede retningslinjer.

Med hensyn til virksomhedernes klimapåvirkning skal forslaget desuden ses på baggrund af en skærpet internationalt fokus på behovet for, at virksomhederne systematisk inddrager klimahensyn i deres forretningsstrategi, evaluerer deres klimapåvirkning og rapporterer herom til relevante interessenter. Opmærksomheden om virksomhedernes klimapåvirkning, samt hvorledes klimaforandringerne påvirker dem, forventes at øges frem til FN's Rio+20 konference i juni 2012.

Et skærpet internationalt fokus på behovet for, at virksomhederne systematisk inddrager klimahensyn i deres forretningsstrategi og rapporterer herom, kan være en fordel for Danmark. Danmark har allerede taget internationalt set markante initiativer både i forhold til virksomheders generelle rapportering om samfundsansvar med bestemmelsen i § 99 a i årsregnskabsloven og i forhold til at fremme virksomheders klimaindsats med det såkaldte klimakompas. Klimakompasset er et web-værktøj, der hjælper virksomheder med at måle deres klimapåvirkning og udarbejde en strategi for begrænsning af denne.

Det vil ligge i naturlig forlængelse af disse initiativer at stille udtrykkelige krav om, at store virksomheder skal tage stilling til deres indsats i forhold til såvel respekt for menneskerettigheder som klimaændringer og oplyse herom i årsrapporten.

En undersøgelse foretaget af CBS på vegne af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen i efteråret 2011 viser, at en stor del af virksomhederne rapporterer om miljø og klima og, at andelen af virksomheder, der rapporterer om menneskerettigheder, er stigende. En lovændring, der medfører, at virksomhederne udtrykkeligt skal tage stilling til deres indsats vedrørende menneskerettigheder og klimaændringer og oplyse herom, vil kunne understøtte denne positive udvikling og bidrage til, at endnu flere virksomheder vælger at rapportere positivt om deres indsats på disse områder.

2. Lovforslagets indhold

2.1. Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd

2.1.1. Gældende ret

Lande, der har tiltrådt OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder, er forpligtet til at oprette et nationalt kontaktpunkt. Et nationalt kontaktpunkt er et eksempel på en ikke-retlig mæglings- og klageinstitution. På nuværende tidspunkt har 41 lande, herunder Danmark, etableret nationale kontaktpunkter.

Det danske kontaktpunkt arbejder for, at OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder bliver udbredt i Danmark og efterlevs af danske virksomheder over hele verden.

Kontaktpunktet er i dag placeret i Beskæftigelsesministeriet. Ministeriet har varetaget såvel formandskabet som sekretariatsbetjeningen for kontaktpunktet. Kontaktpunktet kan behandle sager om danske virksomheder, der handler i strid med OECD's retningslinjer. Kontaktpunktet undersøger sager, eventuelt i samarbejde med andre OECD-landes kontaktpunkter. Kontaktpunktet understøtter også generelt, at OECD-retningslinjerne respekteres. Privatpersoner, foreninger, NGO'er, virksomheder og andre kan indbringe sager.

Kontaktpunktet i sin nuværende form lever ikke op til de nye anbefalinger fra OECD og FN, bl.a. fordi der ikke er åbenhed om kontaktpunktets virksomhed, f.eks. hvad angår sagsbehandling, tidsfrister og udtalelser.

Der findes ikke et dansk lovgrundlag for det eksisterende danske kontaktpunkt.

Det er regeringens ønske at samle og fokusere indsatsen omkring danske virksomheders samfundsansvar og efterlevelse af internationale retningslinjer. Derfor overføres og videreføres det eksisterende kontaktpunkts opgaver i den nye mæglings- og klageinstitution, som er oprettet i overensstemmelse med OECD's og FN's anbefalinger til ikke-retlige klagemekanismer. Det eksisterende kontaktpunkt fortsætter sit arbejde, indtil den foreslåede nye mæglings- og klageinstitution er oprettet. Mæglings- og klageinstitutionen overtager derefter sagsbehandlingen af eventuelle sager, der ikke er afsluttet.

2.1.2. Lovforslagets indhold

2.1.2.1. Mæglings- og klageinstitutionens sammensætning og placering

Erhvervs- og vækstministeren fastsætter nærmere regler for sammensætningen af mæglings- og klageinstitutionen. Det er hensigten, at rådets anbefalinger lægges til grund ved fastsættelsen af nærmere regler for mæglings- og klageinstitutionens sammensætning. Dette vil ske ved bekendtgørelse.

Rådet for Samfundsansvar anbefaler, at mæglings- og klageinstitutionen sammensættes af 5 medlemmer, en formand, et sagkyndigt medlem, og tre organisationsrepræsentanter, der alle udpeges af den ansvarlige minister. Det vil sikre, at mæglings- og klageinstitutionen kan arbejde hurtigt og effektivt. Konkret foreslår rådet, at organisationsrepræsentanterne udpeges efter indstilling fra DI, LO samt 92-gruppen.

Rådet anbefaler endvidere, at mæglings- og klageinstitutionen skal være uafhængig af det politiske niveau, men at det administrative ansvar fremadrettet kan varetages af et ministerium. Derfor

placeres mæglings- og klageinstitutionen i Erhvervsstyrelsen, der ligeledes varetager sekretariatsbetjeningen for Rådet for Samfundsansvar.

2.1.2.2. Mæglings- og klageinstitutionens sagsbehandling

Regeringen lægger vægt på, at den, der klages over, først får en mulighed for selv at finde en løsning sammen med klager. Hvis dette ikke lykkes, bør der som hovedregel søges en løsning ved mægling ledet af mæglings- og klageinstitutionen. Dialog og mægling spiller derfor en central rolle for mæglings- og klageinstitutionens sagsbehandling. Er mægling ikke muligt eller, hvis der kan være tale om grove overtrædelser, skal mæglings- og klageinstitutionen undersøge sagen og tage stilling til, om der er sket en overtrædelse. Mæglings- og klageinstitutionens udtalelse om sagen skal offentliggøres på mæglings- og klageinstitutionens hjemmeside. Mæglings- og klageinstitutionen har ikke egentlige sanktionsmuligheder, men kan fremsætte kritik, afgive henstillinger og i øvrigt udtale sig om sagen. Mæglings- og klageinstitutionen kan følge op på, om den pågældende følger evt. henstillinger. Mæglings- og klageinstitutionens stillingtagen til disse forhold vil ligeledes blive offentliggjort på mæglings- og klageinstitutionens hjemmeside.

2.1.2.3. Hvilke sager behandles

Mæglings- og klageinstitutionen behandler sager om overtrædelse af OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder. Kriterierne i dette lovforslag for, at en sag kan behandles af mæglings- og klageinstitutionen, følger derfor OECD's retningslinjer for behandling af klager i de nationale kontaktpunkter.

Det er afgørende, at den part, der indbringer klagen, kan fremlægge en saglig begrundelse og rimelig dokumentation for den påståede overtrædelse af OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder, se i øvrigt bemærkningerne til lovforslagets § 4. Når en sag behandles af mæglings- og klageinstitutionen, er det således ikke ensbetydende med, at en overtrædelse har fundet sted, men alene at det er tilstrækkeligt sandsynliggjort, at en overtrædelse kan have fundet sted.

OECD's retningslinjer angiver ikke yderligere kriterier for, hvad der anses for egnet dokumentation, men understreger, at det er de nationale kontaktpunkter, der afgør, om den konkrete sag, som henvendelsen vedrører, er bona fide, dvs. at klageren handler i god tro.

Mæglings- og klageinstitutionen bør, jf. OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder, bl.a. lægge til grund for sin vurdering, at sagen er væsentlig og underbygget, at der er en klar sammenhæng mellem den konkrete sag, der rejses, og virksomhedens aktiviteter, samt hvordan lignende sager behandles nationalt og internationalt. Hvorvidt en sag kan vurderes som væsentlig og underbygget, må bero på en konkret vurdering på baggrund af den forelagte dokumentation.

Såfremt tredjemand repræsenterer en berørt part, skal der forelægges dokumentation herfor, f.eks. i form af en fuldmagt. Erfaringen fra andre landes nationale kontaktpunkter viser, at det oftest er tredjemand i form af en NGO eller fagforening, der indgiver klager. Dette er særligt relevant i lande, hvor den berørte part evt. ikke har ressourcer til selv at rette henvendelse til mæglings- og klageinstitutionen, eller af frygt for repressalier ikke kan forventes at gøre det. OECD's retningslinjer fremhæver i den forbindelse, at de nationale kontaktpunkter bør behandle henvendelser om uoverensstemmelser fra erhvervslivet, fagforeninger, NGO'er og andre interesserede parter.

Mæglings- og klageinstitutionen kan afvise sager f.eks. på grund af manglende dokumentation eller sætte en sag i bero, når sagen allerede er under behandling i andet regi, f.eks. det juridiske system.

2.1.2.4. Mæglings- og klageinstitutionens bedømmelsesgrundlag

Mæglings- og klageinstitutionen skal tage stilling til, om den pågældende har overtrådt OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder. Ved at anvende OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder som mæglings- og klageinstitutionens bedømmelsesgrundlag vil den væsentligste del af alle relevante internationale principper og konventioner for samfundsansvar være omfattet, herunder særligt FN's nye retningslinjer for menneskerettigheder og erhvervsliv.

OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder har til formål at tilskynde virksomheder til at udnytte deres evne til at bidrage positivt til økonomisk, social og miljømæssig fremgang og til at minimere de vanskeligheder, deres aktiviteter kan give anledning til. Mæglings- og klageinstitutionen bør have dette overordnede mål for øje. Det bør således indgå som et positivt element i bedømmelsen, hvis virksomheden reelt demonstrerer vilje til at efterleve retningslinjerne. Hermed bidrager mæglings- og klageinstitutionen også til at skabe incitament til at efterleve forventninger om ansvarlig virksomhedsadfærd. Tilsvarende gælder for statslige eller regionale myndigheder og offentlige eller private organisationer i sammenlignelige situationer.

Den globale karakter af OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder gør dem til en fælles referenceramme for virksomheder uanset, hvor i verden virksomhederne opererer.

OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder anbefaler, at mæglings- og klageinstitutionen bl.a. skal modtage henvendelser vedrørende både små og store virksomheder. Mæglings- og klageinstitutionens virksomhed er således ikke afgrænset til store multinationale virksomheder. Mæglings- og klageinstitutionen bør dog være opmærksomt på, at OECD ikke forventer det samme høje niveau af nødvendig omhu (due diligence) af små som af store virksomheder. Selvom små virksomheder som regel har en mere enkel forsyningskæde, har små virksomheder typisk også færre ressourcer end store virksomheder.

Små virksomhedernes aktiviteter indgår dog i stigende grad i den globale produktionskæde og medfører således en risiko for, at virksomhederne uanset størrelse kan have en negativ indvirkning på omgivelserne. Små virksomheders aktiviteter kan således potentielt have en stor negativ påvirkning, men påvirkningen vil dog oftest være mindre end påvirkningen fra store virksomheder.

OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder indeholder en række uddybende kommentarer udarbejdet af OECD's Investeringskomité. Mæglings- og klageinstitutionen kan benytte sig af disse som supplerende fortolkningsgrundlag. Mæglings- og klageinstitutionen kan hente inspiration med henblik på mæglings- og klageinstitutionens sagsbehandling i sagsbehandlingen af andre landes kontaktpunkter.

Ved tvivlsspørgsmål kan mæglings- og klageinstitutionen rette henvendelse til OECD's Investeringskomité og i relevant omfang samarbejde med andre nationale kontaktpunkter og internationale partnere for at fremme en fælles forståelse og en positiv udvikling.

2.1.2.5. Nødvendig omhu

En virksomheds nødvendige omhu (due diligence) er et centralt begreb i såvel FN's retningslinjer for menneskerettigheder og erhvervsliv som i OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder. Begrebet har derfor også central betydning for mæglings- og klageinstitutionens vurdering af uoverensstemmelsen. Nødvendig omhu tilsigter at minimere risikoen for overtrædelser i relation til virksomhedens forretningsaktiviteter. Nødvendig omhu indebærer, at virksomheden

aktivt og metodisk undersøger risikoen for overtrædelse af OECD's retningslinjer i forbindelse med virksomhedens forretningsaktiviteter, både hos virksomheden selv og hos andre virksomheder, som den har indflydelse på, f.eks. leverandører, og træffer foranstaltninger til at forebygge risikoen for sådanne overtrædelser. Tilsvarende gælder for statslige eller regionale myndigheder og for offentlige eller private organisationer i sammenlignelige situationer.

Ifølge OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder bør virksomhederne gennemføre processer for nødvendig omhu som en del af virksomhedernes risikostyring og beslutningsprocesser. I overensstemmelse med OECD's og FN's definition af nødvendig omhu bør virksomheder konkret identificere, forebygge, udbedre og redegøre for aktuelle og potentielle overtrædelser og negative påvirkninger.

Når der identificeres konkrete overtrædelser, bør virksomheden udnytte sine muligheder for indflydelse – evt. i samarbejde med andre - til at stoppe overtrædelsen og sikre den eller de berørte den nødvendige afhjælpning (remedy).

Forventninger til virksomhedens ansvar kan således ikke afgrænses til et på forhånd defineret antal leverandører eller et specifikt led i leverandørkæden. Der er dog væsentligt at understrege, at det ikke er hensigts at flytte ansvar fra leverandøren til virksomheden.

Mens virksomheder på den ene side skal indarbejde nødvendig omhu i deres beslutningsprocesser, fremhæver OECD's retningslinjer samtidig, at karakteren og omfanget af nødvendig omhu afhænger af den konkrete situation og den enkelte virksomheds særlige og specifikke omstændigheder. I praksis vil mæglings- og klageinstitutionens vurdering af, om der foreligger en overtrædelse af OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder og den konkrete vurdering af virksomhedens ansvar særligt tage udgangspunkt i, om virksomheden har udvist nødvendig omhu i forhold til, hvad der med rimelighed kan forventes af virksomheden ud fra den kontekst, den opererer i. Tilsvarende gælder for statslige og regionale myndigheder og offentlige eller private organisationer i sammenlignelige situationer. Rådet for Samfundsansvar har i sine "Retningslinjer for ansvarlig leverandørstyring" (juni 2010) nærmere redegjort for, hvilken indsats der bør kunne forventes af virksomheder og myndigheder i forhold til leverandørkæden.

Virksomheder, myndigheder og organisationer, der arbejder med processer for nødvendig omhu i relation til deres forretningsaktiviteter, vil være langt bedre rustet til at forhindre overtrædelser og minimerer således risikoen for at blive genstand for en klage eller undersøgelse af mæglings- og klageinstitutionen og dermed evt. modtage kritik. Bliver virksomheden, myndigheden eller organisationen alligevel genstand for en sag, bør mæglings- og klageinstitutionen lægge til grund for sin bedømmelse, at nødvendig omhu afhænger af den pågældendes størrelse, forretningsmæssige sammenhæng og kompleksitet, overtrædelsens alvor, om årsagen til overtrædelsen er uden for eventuel kontrol og indflydelse, om der består en afhængighed af de pågældende varer eller tjenesteydelser og endelig perspektivet i forhold til den pågældende overtrædelse ved afbrydelse af et samarbejde eller indkøb, dvs. om en afbrydelse af samarbejdet forværrer eller forbedrer situationen.

Der kan således forekomme situationer, hvor samme overtrædelse vurderes forskelligt som følge af virksomhedens, myndighedens eller organisationens indsats for nødvendig omhu og den konkrete kontekst.

Nødvendig omhu kan virke som en større opgave særligt for virksomheder med mange underleverandører og for små og mellemstore virksomheder. Derfor skal mæglings- og klageinstitutionen sikre relevant vejledning, der uddyber og fortolker OECD's retningslinjers nødvendige omhu-begreb, herunder også i relation til specifikke områder som f.eks. menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder, miljø/klimaområdet og korruption m.v. Vejledning bør i relevant omfang tage udgangspunkt i eksisterende eller planlagt vejledning internationalt, herunder særligt af OECD og FN.

Derudover kan mæglings- og klageinstitutionen udarbejde vejledning af mere generel karakter evt. på baggrund af afsluttede sager for at forebygge lignende sager.

2.2. Ændring af årsregnskabsloven

2.2.1. Gældende ret

Ifølge årsregnskabslovens § 99 a påhviler det store virksomheder at supplere ledelsesberetningen med en redegørelse for samfundsansvar. Ved samfundsansvar forstås, at virksomhederne frivilligt integrerer hensyn til blandt andet menneskerettigheder, sociale forhold, miljø- og klimamæssige forhold samt bekæmpelse af korruption i deres forretningsstrategi og forretningsaktiviteter.

Redegørelsen skal gives i tilknytning til ledelsesberetningen. Virksomhederne kan dog vælge i stedet at give redegørelsen i en supplerende beretning til årsrapporten eller på virksomhedens hjemmeside.

Har virksomheden ikke politikker for samfundsansvar, skal dette oplyses i ledelsesberetningen.

Den gældende § 99 a i årsregnskabsloven opregner blandt de elementer, der kan være indeholdt i samfundsansvar, hensynet til menneskerettigheder og klimamæssige forhold. Der stilles dog ikke udtrykkelige krav om, at redegørelsen skal indeholde oplysninger om respekt af menneskerettigheder og politikker for at reducere klimapåvirkningen ved virksomhedens aktiviteter.

2.2.2. Lovforslagets indhold

Der foreslås med lovforslaget en udvidelse af årsregnskabslovens § 99 a vedrørende redegørelse for samfundsansvar til udtrykkeligt at omfatte redegørelse for virksomhedens politikker for at respektere menneskerettighederne samt politikker for at reducere klimapåvirkningen ved virksomhedens aktiviteter.

Lovforslaget omfatter de virksomheder, der allerede er omfattet af årsregnskabslovens § 99 a – dvs. store virksomheder omfattet af regnskabsklasse C og virksomheder omfattet af regnskabsklasse D.

Rapporteringen vedrørende menneskerettigheder og klima skal i øvrigt indholdsmæssigt følge den eksisterende struktur, jf. årsregnskabslovens § 99 a, stk. 2, pkt. 1-3. De omfattede virksomheder kan medtage en eventuel redegørelse for samfundsansvar i virksomhedens ledelsesberetning. Alternativt kan virksomheden placere redegørelsen for samfundsansvar i en supplerende beretning til årsrapporten eller på virksomhedens hjemmeside i overensstemmelse med de hidtil gældende krav i årsregnskabslovens § 99 a, stk. 3. Hvis virksomheden ikke har politikker for menneskerettigheder eller klima, skal dette ligeledes oplyses.

Udvidelsen ændrer ikke ved virksomhedernes muligheder for at udforme deres redegørelse for samfundsansvar - herunder vedrørende menneskerettigheder og klima - ud fra en konkret væsentlighedsvurdering. Rapporteringen om menneskerettigheder og klima afviger således ikke fra

rapporteringen om ethvert andet emne bortset fra kravet om, at virksomheden skal forholde sig udtrykkeligt til netop disse to emner.

Kravet om, at redegørelsen for samfundsansvar udtrykkeligt skal indeholde oplysninger om menneskerettigheder og klima, bortfalder ikke, selvom virksomheden benytter muligheden for at henvise til en eventuel fremskridtsrapport til FN's Global Compact, jf. den gældende årsregnskabslovens § 99 a, stk. 7. Hvis fremskridtsrapporten til FN imidlertid også omfatter menneskerettigheder og klima, behøver virksomheden ikke rapportere særskilt herom efter § 99 a, stk. 2. Det bemærkes, at principperne i FN's Global Compact omfatter såvel menneskerettigheder som miljø og klima, hvorfor en FN fremskridtsrapport bør omtale virksomhedens indsats indenfor disse områder.

Der vil blive indført tilsvarende oplysningskrav, som i dette lovforslag, for institutionelle investorer, investeringsforeninger og børsnoterede finansielle virksomheder i øvrigt (pengeinstitutter og forsikringsselskaber m.v.), som ikke omfattes af årsregnskabsloven. Regnskabsreglerne for disse virksomheder er i vidt omfang fastsat i bekendtgørelser udstedt af Finanstilsynet. Oplysningspligt vedrørende menneskerettigheder og klima som forslået med dette lovforslag vil derfor for disse virksomheders vedkommende blive fastsat af Finanstilsynet ved bekendtgørelse. Dette kan ske på baggrund af de eksisterende bemyndigelser til at fastsætte regnskabsregler i lovene for disse virksomheder.

2.2.3. Understøttende initiativer med betydning for opfyldelsen af rapporteringen

Regeringen vil bidrage til, at danske virksomheder kommer op på et niveau for samfundsansvar, der er i overensstemmelse med FN's Retningslinjer for menneskerettigheder og erhvervsliv og OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder ved at udvikle og formidle værktøjer og viden om CSR – herunder om menneskerettigheder og klima - til danske virksomheder og deres samarbejdspartnere. Det vil blandt andet ske ved at udvikle de eksisterende værktøjer, der er tilgængelige via www.samfundsansvar.dk.

Denne indsats vil have særligt fokus på at hjælpe virksomhederne med at vurdere væsentligheden af menneskerettigheder og klimapåvirkning i forhold til virksomhedens forretningsaktiviteter.

Understøttende tiltag for virksomhedernes rapportering og redegørelse for menneskerettigheder inkluderer eksempelvis FN's Global Compact Self Assessment Tool og CSR Kompasset.

Med hensyn til understøttende tiltag til fremme af virksomhedernes rapportering om og redegørelse for deres klimapåvirkning kan der peges på Klimakompasset (www.klimakompasset.dk), der netop giver virksomhederne mulighed for at måle deres klimapåvirkning i henhold til internationalt anerkendte principper (GHG-protokolen). Klimakompasset består af dels en vejledningsdel med gode råd til, hvorledes virksomhederne kan opnå energibesparelser samt udarbejde en klimastrategi, og dels en CO₂-beregner, hvormed virksomhederne på en anerkendt måde kan beregne deres klimapåvirkning målt i CO₂ ækvivalenter (CO₂e). Virksomhederne kan dermed benytte Klimakompasset til at tilvejebringe en række væsentlige oplysninger til brug for deres rapportering vedrørende klima.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Der er på finansloven for 2012 afsat en bevilling til mægling- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd på 3 mio. kr. årligt. Det vurderes, at lovforslaget i øvrigt ikke har økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Oprettelse af mægling- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd vurderes ikke at medføre administrative byrder for virksomhederne.

Dette skyldes, at de administrative byrder ved enkeltsager ikke er omfattet af Erhvervsstyrelsens Center for Kvalitet i Erhvervsregulering's (CKR) målinger af administrative byrder. Målingerne foretaget ved AMVAB-metoden, har som forudsætning, at alle virksomheder overholder og efterlever reguleringen. Administrative byrder, som skyldes sagsbehandling ved klager, retsforfølgelse og processuelle aktiviteter af den karakter, kvantificeres derfor ikke.

CKR vurderer, at ændringen af årsregnskabsloven vil medføre nye administrative byrder for de virksomheder, der redegør for samfundsansvar, men som ikke tidligere har redegjort for politikker om menneskerettigheder og klimapåvirkninger. CKR antager dog, at en stor del af de virksomheder, der har aktiviteter, som kan relateres til menneskerettigheder eller klimapåvirkning, allerede under den gældende regulering redegør herfor i redegørelse for samfundsansvar. CKR kan ikke på nuværende tidspunkt kvantificere de nye administrative byrder, men CKR vurderer, at det vil være et begrænset antal virksomheder, der skal udvide deres redegørelse til at omfatte menneskerettigheder og klimapåvirkninger. CKR vurderer på den baggrund, at de administrative byrder som følge af forslaget vil være små på samfundsniveau.

Samlet set vurderes lovforslaget således kun at have mindre økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet på samfundsniveau.

5. Miljømæssige konsekvenser

Kravet om rapportering om klimapåvirkning forventes at have positiv indvirkning på miljøet som følge af virksomhedernes rapportering om og arbejde med deres klimapåvirkning. Lovforslaget har i øvrigt ikke miljømæssige konsekvenser.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ikke administrative konsekvenser for borgerne.

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

8. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

AE – Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, ATP, Bryggeriforeningen, Businesses for Social Responsibility/Europe, CSR Forum, Copenhagen Business School, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Byggeri, Dansk Erhverv, Danmarks Rederiforening, Dansk Standard, DIEH, DI, Den Danske Finansanalytikerforening, Eksport Kredit Fondens, FN Global Compact, FSR - danske revisorer, Folkekirkens Nødhjælp, Finansrådet, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, First North, Foreningen af Registrerede Revisorer, Forsikring & Pension, Forbrugerrådet, Grønlands selvstyre, Håndværksrådet, HK, ICJ - International Commission of Jurists, Investeringsforeningsrådet, Institut for Menneskerettigheder, Landbrug og Fødevarer, Landbrugets rådgivningscenter, Landscentret, Ledernes Hovedorganisation, LO, Lønmodtagernes Dyrtidsfond, Komiteen for god Selskabsledelse, KL, Københavns Universitet, Nasdaq OMX Copenhagen A/S, Red Barnet, Regnskabsrådet, Realkreditforeningen, Realkreditrådet, Roskilde Universitet, Rådet for Bæredygtig Erhvervsudvikling, Syddansk Universitet, Virksomhedsforum for Social Ansvar, WWF, Aalborg Universitet, Aarhus Universitet, 92-gruppen.

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/ Mindre udgifter	Negative konsekvenser/ Merudgifter
Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige	Ingen	Der er på Finansloven 2012 afsat en bevilling til mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd på 3 mio. kr. årligt
Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Det vurderes, at der vil være tale om små administrative konsekvenser som følge af med rapportering om menneskerettigheder og klima.
Miljømæssige konsekvenser	Det vurderes, at rapportering om klimapåvirkninger vil have positiv indvirkning på miljøet.	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Det foreslås i *stk. 1*, at erhvervs- og vækstministeren opretter en mæglings- og klageinstitution, der skal behandle henvendelser vedrørende efterlevelse af OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder med henblik på at løse uoverensstemmelser og sikre fremadrettet forbedringer vedrørende samfundsansvar.

Udover at behandle konkrete henvendelser om efterlevelse af OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder, skal mæglings- og klageinstitutionen også udføre aktiviteter, der understøtter danske virksomheders, myndigheders og organisationers indsats for at vise samfundsansvar.

Det foreslås i *stk. 2*, at mæglings- og klageinstitutionen er et uafhængigt organ inden for den offentlige forvaltning. Mæglings- og klageinstitutionen er dermed i sit virke uafhængig af instrukser vedrørende den enkelte sags behandling og afgørelse. Mæglings- og klageinstitutionen er således ikke underlagt instruktionsbeføjelser, kontrol eller lignende fra Økonomi- og Vækstministeriet eller fra andres side.

Det foreslås i *stk. 3*, at mæglings- og klageinstitutionen består af en formand, et sagkyndigt medlem og tre organisationsrepræsentanter.

Formanden varetager procesfremmende opgaver i de indledende faser, og en beslutningsfremmende rolle i den afsluttende fase, hvis konflikten ikke er løst forinden.

Formanden skal bistå både den svage part, der kan have brug for særlig støtte, men også virksomhederne som formanden kan hjælpe med at få afsluttet en sag hurtigt og på en måde, der også tager hensyn til virksomhedens situation.

Formandens rolle er i særdeleshed at skabe grundlag for, at sagen kan behandles ved mægling, og at fremme løsninger gennem dialog med sagens parter.

Det foreslås i *stk. 4*, at mæglings- og klageinstitutionens medlemmer udnævnes af erhvervs- og vækstministeren. Formanden udnævnes for en periode af 4 år med mulighed for genudnævnelse. Mæglings- og klageinstitutionens øvrige medlemmer udnævnes for en periode af 3 år med mulighed for genudnævnelse. Herved sikres en glidende overgang i tilfælde af personudskiftning, således at erfaringsgrundlaget kan viderebringes.

De tre organisationsrepræsentanter udnævnes af erhvervs- og vækstministeren efter indstilling fra henholdsvis en organisation for erhvervslivet, en organisation for arbejdstagerside og en organisation for NGO'er. Organisationerne bør indstille repræsentanter, der har viden og kvalifikationer, der gør dem egnede til deltagelse i mæglings- og klageinstitutionens sagsbehandling.

Formanden og det sagkyndige medlem skal så vidt muligt have kvalifikationer i form af en relevant samfundsvidenskabelig eller juridisk baggrund, viden om CSR og i særdeleshed viden om anerkendte internationale retningslinjer på området. Formanden skal desuden så vidt muligt have

erfaring med mægling, virksomhedserfaring og stor personlig integritet. Formanden repræsenterer som udgangspunkt mæglings- og klageinstitutionen udadtil.

I *stk. 5* foreslås en hjemmel til erhvervs- og vækstministeren til at fastsætte nærmere regler for udnævnelse af mæglings- og klageinstitutionens medlemmer og medlemmernes kvalifikationer.

Til § 2

Det foreslås i § 2, at Erhvervsstyrelsen varetager sekretariatsfunktionen for mæglings- og klageinstitutionen.

Sekretariatet for Rådet for Samfundsansvar varetages ligeledes af Erhvervsstyrelsen. Med forankringen af sekretariatsfunktionen for Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd i Erhvervsstyrelsen sikres koordinering mellem mæglings- og klageinstitutionens virksomhed og den forebyggende vejlednings- og rådgivningsindsats over for virksomhederne, som rådet yder. Samtidig sikres en effektiv anvendelse af statens midler og synergigevinster i forhold til Erhvervsstyrelsens øvrige arbejde med ansvarlig virksomhedsadfærd.

Rådet for Samfundsansvar er et uafhængigt råd, og det samme foreslås med hensyn til Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd, jf. den foreslåede § 1, stk. 2.

Varetagelse af sekretariatsfunktionen vil ske i overensstemmelse med forslaget § 1, stk. 2, der foreslår, at mæglings- og klageinstitutionen i sin virksomhed er uafhængig af instrukser vedrørende den enkelte sags behandling og afgørelse.

Til § 3

Det foreslås i § 3, at mæglings- og klageinstitutionen behandler sager vedrørende overtrædelser af OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder, der enten er begået i Danmark eller vedrører danske private eller offentlige virksomheder eller deres forretningsforbindelser, statslige eller regionale myndigheder eller deres forretningsforbindelser eller private eller offentlige organisationer eller deres forretningsforbindelser. Ved regionale myndigheder forstås både regioner og kommuner.

Mæglings- og klageinstitutionen behandler sager vedrørende overtrædelser af de til enhver tid gældende OECD Retningslinjer for Multinationale Virksomheder (OECD Guidelines for Multinational Enterprises (Recommendations for Responsible Business Conduct in a Global Context)). OECD's reviderede Retningslinjer for Multinationale Virksomheder blev vedtaget af OECD's ministerråd den 25. maj 2011 og er offentliggjort på OECD's hjemmeside www.oecd.org. Udvides eller ændres OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder, kan mæglings- og klageinstitutionen behandle sager vedrørende overtrædelser af de udvidede eller ændrede OECD Retningslinjer for Multinationale Virksomheder.

Det foreslås, at mæglings- og klageinstitutionen kan vælge at tage en sag op på baggrund af en klage. Samtidig foreslås det, at mæglings- og klageinstitutionen kan tage en sag op af egen drift. Muligheden for, at mæglings- og klageinstitutionen kan tage en sag op af egen drift, kan f.eks. være relevant ved anonyme henvendelser eller andre tilfælde, hvor mæglings- og klageinstitutionen bliver opmærksom på mulige krænkelse. Mæglings- og klageinstitutionen behandler som udgangspunkt

ikke anonyme henvendelser, men mæglings- og klageinstitutionen kan dog efter et konkret skøn tage sagen op af egen drift.

OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder skelner mellem virksomhedernes indsats i forhold til

- a. overtrædelser, som virksomheden er årsag til eller har medvirket til, og
- b. overtrædelser, som virksomheden ikke direkte har medvirket til, men som ikke desto mindre kan knyttes direkte til virksomhedens aktiviteter, produkter eller serviceydelser.

Er virksomheden ikke årsag til overtrædelser af OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder, men medvirker til overtrædelserne, bør der være tale om en betydelig medvirken for at sagen behandles. Hvis virksomheden ikke har medvirket til overtrædelserne, men overtrædelserne kan knyttes direkte til virksomhedens aktiviteter, produkter eller serviceydelser, bør der være tale om en betydelig overtrædelse af retningslinjerne.

I stk. 2. foreslås en dansk privat eller offentlig virksomhed defineret som en dansk privat eller offentlig virksomhed, der er hjemmehørende i Danmark.

I stk. 3 foreslås danske private eller offentlige organisationer defineret som private eller offentlige organisationer, der er hjemmehørende i Danmark.

I stk. 4 foreslås forretningsforbindelser defineret som forretningspartnere, enheder i forsyningskæden og andre ikke-statslige eller statslige enheder, som kan forbindes direkte til virksomhedens, myndighedens eller organisationens forretningsmæssige aktiviteter, produkter eller tjenesteydelser. Der er ikke tale om et objektivt ansvar, men om et ansvar der går videre end f.eks. en virksomheds egne enheder og datterselskaber. Ifølge OECD's retningslinjer går f.eks. en virksomheds ansvar ud i virksomhedens leverandør- og distributionskæde. Mæglings- og klageinstitutionen kan derfor gå ind i sager, der vedrører krænkelse, der har fundet sted hos f.eks. en af virksomhedens underleverandører. Udgangspunktet er, at ansvaret er det samme for hele leverandør- eller distributionskæden. Det anerkendes dog internationalt, at ansvaret i praksis afhænger af flere forhold, herunder den pågældendes størrelse og mulighed for at gøre indflydelse gældende. Der er dog ingen tvivl om, at der er en særlig forpligtelse i forhold til leverandører eller distributører i første led, fordi den pågældende her har en direkte kontraktlig relation. Det er også herigennem, at der er en særlig mulighed for at påvirke underleverandører eller kunder. Som udgangspunkt er det afgørende, at den pågældende uanset størrelse gennem en række relevante vurderinger og tiltag udviser den nødvendige omhu (due diligence), se også ovenfor afsnit 2.1.2.5, og herigennem afdækker og bearbejder risici for krænkelse i sin indflydelsessfære (sphere of influence), jf. Rådet for Samfundsansvar: Retningslinjer for ansvarlig leverandørstyring (2010).

Til § 4

Det foreslås i § 4, at enhver kan indbringe en klage for mæglings- og klageinstitutionen på egne vegne eller på vegne af tredjemand. Når der ikke er en fysisk krænkelse, f.eks. fordi der er tale om en overtrædelse, der vedrører miljøet, føres sagen på egne vegne.

I modsætning til prøvelser ved de juridiske domstole er det ikke et krav for behandling af en sag ved mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd, at klager har en retlig interesse i sagen. Sager kan derfor indbringes på vegne af tredjemand, som er blevet krænkelse af handlingen eller undladelsen, f.eks. fordi den krænkede part ikke selv har mulighed for at fremføre sin klage.

Det afgørende er, at klageren skal fremlægge en saglig begrundelse og rimelig dokumentation for den påståede overtrædelse af OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder. Hensigten er at sikre balance mellem hensynet til, at alle i princippet skal kunne klage, men at mæglings- og klageinstitutionen skal kunne afvise klager, der f.eks. har karakter af chikane. Ved saglig begrundelse menes, at klagen angår forhold, der er beskrevet i OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder. Rimelig dokumentation kan f.eks. være en beskrivelse af hændelsesforløbet, og evt. billeder, videodokumentation eller lignende.

OECD's retningslinjer angiver ikke yderligere kriterier for dokumentation, men understreger, at det er de nationale kontaktpunkter, der afgør, om den konkrete sag, som henvendelsen vedrører, er bona fide, dvs. at klageren handler i god tro og har redelige hensigter. Mæglings- og klageinstitutionen bør jf. OECD's retningslinjer, bl.a. lægge til grund for sin vurdering, at sagen er væsentlig og underbygget, at der er en klar forbindelse mellem den konkrete sag, der rejses, og virksomhedens aktiviteter.

Mæglings- og klageinstitutionen kan afvise sagen, hvis mæglings- og klageinstitutionen skønner, at der ikke foreligger en saglig begrundelse og rimelig dokumentation for den påståede overtrædelse af OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder, herunder hvis det skønnes, at klageren ikke handler i god tro, f.eks. hvis der kan ligge chikanøse forhold bag klagen, eller klagen må anses for grundløs. Med hensyn til en afvisning af sagen henvises der i øvrigt til bemærkningerne til den foreslåede § 6.

Det slås fast i *stk. 2*, at klage kan rejses mod den, der efter retsplejelovens regler i kapitel 22 kan sagsøges ved en dansk domstol.

Det foreslås i *stk. 3*, at aftaler om, at retstvister skal behandles ved voldgift eller andet særligt forum, ikke udelukker, at klage kan indgives til mæglings- og klageinstitutionen.

Til § 5

Det foreslås i *stk. 1*, at mæglings- og klageinstitutionen kan afvise at behandle sager, der er afgjort ved endelig dom, retsforlig eller gyldig bindende voldgift.

Anlægger en af sagens parter en sag ved domstolene, en voldgiftsret eller en lignende institution om et eller flere af de spørgsmål, som klagen omfatter, foreslås det i *stk. 2*, at mæglings- og klageinstitutionen kan afvise sagen eller sætte sagen i bero, så længe domstolen, voldgiftsretten eller en lignende institution behandler sagen.

Hvis en sag om et eller flere af de spørgsmål, som klagen omfatter, allerede er anlagt ved domstol, voldgiftsret eller en lignende institution, og klageren ønsker den indbragt for mæglings- og klageinstitutionen, foreslås det i *stk. 3*, at mæglings- og klageinstitutionen kan afvise sagen eller sætte sagen i bero, indtil sagen er behandlet af domstolen, voldgiftsretten eller en lignende institution.

I alle tilfælde, jf. *stk. 2* og *3*, foretager mæglings- og klageinstitutionen en konkret vurdering af omstændighederne.

OECD's retningslinjer lægger vægt på, at en sag ikke bør afskæres fra videre behandling alene, fordi samme sag behandles ved en domstol, voldgiftsret eller lignende institution i udlandet. I mæglings- og klageinstitutionens vurdering af den konkrete sag, skal der tages hensyn til, hvorvidt mæglings- og

klageinstitutionens behandling af sagen kan bidrage positivt til sagens afgørelse, kan undergrave sagsbehandlingen ved den udenlandske domstol, voldgiftsret eller instans, eller om en sagsbehandling foretaget af mæglings- og klageinstitutionen kan betragtes som manglende respekt for domstolene eller lignende. Mæglings- og klageinstitutionen bør i sin vurdering inddrage andre nationale kontaktpunkters praksis og erfaring, og hvor det måtte være relevant tage kontakt til den domstol, voldgiftsret eller institution, der behandler sagen. Sagens parter bør bistå mæglings- og klageinstitutionen med at tilvejebringe relevant information om sagen.

Med hensyn til de forskellige nationale kontaktpunkter er udgangspunktet, at sager skal behandles af kontaktpunktet i det land, hvor overtrædelsen angiveligt er sket (værtlandet). Mæglings- og klageinstitutionen for ansvarlig virksomhedsadfærd kan dog beslutte selv at behandle en sag, hvis det vurderes, at kontaktpunktet i det pågældende værtsland ikke lever op til OECD's proceduremæssige vejledning for kontaktpunkter. Værtlandets kontaktpunkt bør i sagsbehandlingen rådføre sig med kontaktpunktet i det land, hvor den pågældende virksomhed, myndighed eller organisation er hjemmehørende (hjemlandet). Kontaktpunktet i hjemlandet bør yde passende bistand til kontaktpunktet i værtlandet.

Når en sag involverer flere lande og dermed flere kontaktpunkter, bør de forskellige landes kontaktpunkter inddrages i sagen. Kontaktpunkterne bør rådføre sig med OECD's Investeringskomite med henblik på at afklare, hvilket kontaktpunkt, der skal behandle sagen. Det sagsbehandlende kontaktpunkt bør rådføre sig med de andre nationale kontaktpunkter, som bør yde passende bistand til det sagsbehandlende kontaktpunkt.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til den foreslåede § 6.

Til § 6

Det foreslås i § 6, at mæglings- og klageinstitutionen af formelle grunde kan afvise at behandle en sag.

Mæglings- og klageinstitutionen foretager en indledende vurdering af sagen på baggrund af formelle kriterier, herunder om skriftlighed, saglig begrundelse og rimelig dokumentation for den påståede overtrædelse af OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder, jf. den foreslåede § 4, stk. 1, eller i de tilfælde, der er nævnt i den foreslåede § 5.

Afviser mæglings- og klageinstitutionen at behandle sagen, foreslås det i *stk.* 2, at mæglings- og klageinstitutionen offentliggør en kort beskrivelse af sagen med en begrundelse for afvisningen, men uden at nævne sagens parter.

Hvis mæglings- og klageinstitutionen afviser sagen, orienterer mæglings- og klageinstitutionen parterne om afvisningen og afslutter sagen. Herefter offentliggør mæglings- og klageinstitutionen alene en kort beskrivelse af sagen med en begrundelse for sagens afvisning, men uden at nævne sagens parter.

Afviser mæglings- og klageinstitutionen at behandle sagen, foreslås det i *stk.* 3, at oplysninger i sagen er undtaget fra lov om offentlighed i forvaltningen. Baggrunden herfor er, at oplysningerne kan indeholde følsomme oplysninger af privatretlig, strafferetlig eller forretningsmæssig karakter, uden at der er konstateret/sandsynliggjort en overtrædelse af OECD's retningslinjer.

Til § 7

Det foreslås i § 7, at forældelsesfristen for indbringelse af en sag for mæglings- og klageinstitutionen er 5 år regnet fra den dag, da den omstridte handling eller undladelse er ophørt. Fastlæggelse af forældelsestidspunktet følger de almindelige bestemmelser om forældelse i straffelovens §§ 93 og 94.

Til § 8

Det foreslås i *stk. 1*, at virksomheden, myndigheden eller organisationen skal opfordres til sammen med klager og inden for en på forhånd fastsat tidsramme selv at løse sagen. Mæglings- og klageinstitutionen offentliggør intet om klagen. Mæglings- og klageinstitutionen har på dette trin i sagsbehandlingen ingen pligt til at sikre sagens oplysning udover, hvad parterne i sagen frembringer af oplysninger. Oplysningerne i sagen er undtaget fra lov om offentlighed i forvaltningen, hvis parterne selv finder en løsning på sagen. Baggrunden herfor er, at oplysningerne kan indeholde følsomme oplysninger af privatretlig, strafferetlig eller forretningsmæssig karakter, og det vurderes, at hensynet om fortrolighed kan medvirke til en smidig og konstruktiv løsning. Dertil kommer hensynet til virksomheden, der har krav på en fair behandling, indtil det er sandsynliggjort, at der er sket en overtrædelse af OECD's retningslinjer.

Hvis parterne ikke formår at løse sagen, foreslås det i *stk. 2*, at mæglings- og klageinstitutionen foretager en forundersøgelse af sagen. Mæglings- og klageinstitutionen har på dette trin i sagsbehandlingen en pligt til at sikre sagens oplysning i det omfang, det er nødvendigt for at kunne fastslå, hvorvidt klagen skal behandles videre eller skal afvises. Vurderer mæglings- og klageinstitutionen på baggrund af forundersøgelsen, at sagen skal afvises, offentliggør mæglings- og klageinstitutionen en kort beskrivelse af sagen med en begrundelse for afvisningen, men uden at nævne sagens parter. Oplysninger om sagen er undtaget fra lov om offentlighed i forvaltningen. Baggrunden herfor er ligeledes, at oplysningerne kan indeholde følsomme oplysninger af privatretlig, strafferetlig eller forretningsmæssig karakter samt, at en overtrædelse ikke er sandsynliggjort.

Hvis mæglings- og klageinstitutionen beslutter, at sagen skal behandles videre, foreslås det i *stk. 3*, at mæglings- og klageinstitutionen kan tilbyde parterne mægling. Mæglingen kræver begge parters samtykke. Mæglings- og klageinstitutionen har på dette trin i sagsbehandlingen ingen pligt til at oplyse sagen yderligere, men parterne i sagen kan frembringe yderligere oplysninger. På dette trin i sagsbehandlingen fokuserer mæglings- og klageinstitutionen på at tilvejebringe en situation, hvor mægling mellem parterne er konstruktiv og løsningsorienteret. Der offentliggøres en udtalelse om, at parterne har bedt mæglings- og klageinstitutionen om at mægle i en sag. Det bør fremgå, at der ikke er taget stilling til, om der foreligger en overtrædelse eller ej. Parterne opfordres desuden til at undlade at føre sagen i offentligheden ved tilkendegivelser til medier m.v. Såfremt denne opfordring tilsidesættes, indgår det i mæglings- og klageinstitutionens vurdering af, om parterne har deltaget konstruktivt i mæglingsprocessen.

Løses sagen ved mægling, udtaler mæglings- og klageinstitutionen sig om sagen. Udtalelsen offentliggøres. Oplysningerne i sagen er omfattet af lov om offentlighed i forvaltningen med de undtagelser, som denne lov fastsætter.

Det foreslås i *stk. 4*, at mæglings- og klageinstitutionen kan afvise mægling, f.eks. hvis en part parallelt fører sagen aktivt i medierne. I de tilfælde, hvor mæglings- og klageinstitutionen ikke

tilbyder mægling, parterne ikke samtykker til mægling i sagen, eller det efter et mæglingsforsøg ikke er lykkedes parterne at finde en løsning, eller hvor der er tale om grove overtrædelser af OECD's Retningslinjer for Multinationale Virksomheder, skal mæglings- og klageinstitutionen foretage en egentlig undersøgelse af sagen.

Det foreslås i *stk. 5*, at der offentliggøres en udtalelse om, at mæglings- og klageinstitutionen undersøger sagen. Oplysningerne i sagen er omfattet af lov om offentlighed i forvaltningen med de undtagelser, som denne lov fastsætter. Undersøgelsen tilrettelægges efter mæglings- og klageinstitutionens vurdering. Mæglings- og klageinstitutionen har på dette trin i sagsbehandlingen en pligt til at sikre sagens oplysning også udover det allerede oplyste og udover hvad parterne i sagen frembringer af oplysninger. Mæglings- og klageinstitutionen skal oplyse sagen i et omfang der gør det muligt for mæglings- og klageorganet at fremsætte kritik, afgive henstillinger samt i øvrigt fremsætte sin opfattelse af en sag. Mæglings- og klageinstitutionen kan f.eks. høre eksperter og evt. foretage eftersyn på det sted, hvor overtrædelserne sker eller er sket. Udtalelsen bør indeholde oplysninger om parterne i sagen, hvilken overtrædelse der kan være tale om, og hvornår der kan forventes et resultat af undersøgelsen. Det bør desuden fremgå af udtalelsen, at der ikke er taget stilling til, om der foreligger en overtrædelse eller ej. Parterne opfordres til ikke at føre sagen i offentligheden af hensyn til undersøgelsen.

På baggrund af mæglings- og klageinstitutionens undersøgelse kan mæglings- og klageinstitutionen, jf. *stk. 6*, fremsætte kritik, afgive henstillinger samt i øvrigt fremsætte sin opfattelse af en sag. Mæglings- og klageinstitutionens udtalelser offentliggøres. Oplysningerne i sagen er omfattet af lov om offentlighed i forvaltningen med de undtagelser, som denne lov fastsætter.

Med hensyn til tidsfrister for sagsbehandlingen ved mæglings- og klageinstitutionen henvises til bemærkningerne til § 11.

Til § 9

Det foreslås i § 9, at hver af parterne kan indbringe sagen for en domstol, en voldgiftsret eller en lignende institution, når sagen er afsluttet af mæglings- og klageinstitutionen.

Til § 10

Det foreslås i § 10, at mæglings- og klageinstitutionen kan genoptage sager, hvis der er sket væsentlige fejl i sagsbehandlingen, f.eks. manglende partshøring, eller hvis der kommer væsentlige nye oplysninger frem i sagen.

Sådanne oplysninger skal være af væsentlig betydning for sagens afgørelse for, at mæglings- og klageinstitutionen genoptager sagen. Tilsvarende gælder for fejl i sagsbehandlingen.

En sag kan ikke genoptages efter udløb af forældelsesfristen, jf. den foreslåede § 7.

Afviser mæglings- og klageinstitutionen en anmodning om genoptagelse af en sag, foreslås det i *stk. 2*, at mæglings- og klageinstitutionen offentliggør en kort beskrivelse af anmodningen med en begrundelse for afvisningen, men uden at nævne sagens parter, medmindre sagens parter er nævnt i en tidligere udtalelse af mæglings- og klageinstitutionen. Oplysninger i sagen er undtaget fra lov om offentlighed i forvaltningen. Baggrunden herfor er, at oplysningerne kan indeholde følsomme

oplysninger af privatretlig, strafferetlig eller forretningsmæssig karakter, og der ikke foreligger grundlag for en fornyet tilkendegivelse fra mæglings- og klageinstitutionen.

Til § 11

Det foreslås i § 11, at erhvervs- og vækstministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om mæglings- og klageinstitutionens virksomhed, herunder regler om sagsbehandling og om offentliggørelse af mæglings- og klageinstitutionens udtalelser.

Det vil være væsentligt, at der fastsættes regler for mæglings- og klageinstitutionens virksomhed, der sikrer en effektiv, hurtig og betryggende sagsbehandling, dog med behørig hensyntagen til væsentlige fundamentale retssikkerhedsmæssige principper. Reglerne vil tage udgangspunkt i anbefalingerne fra Rådet for Samfundsansvar.

Der vil blive fastsat bindende tidsfrister for mæglings- og klageinstitutionens sagsbehandling. Rådet for Samfundsansvar vurderer, at en sag som regel kan afsluttes efter 6 måneder og efter 9 måneder, hvis der både mægles i sagen, og sagen efterfølgende undersøges, jf. forslaget § 8. OECD anbefaler, at en sag skal afsluttes inden for 12 måneder. Såvel rådets som OECD's tidsrammer er vejledende og kan forlænges, hvis det vurderes, at det vil gavne sagens løsning.

Derudover vil der blive fastsat, at mæglings- og klageinstitutionen kan tildele den ene eller begge parter i en sag bisiddere. Formålet er at sikre, at mæglingsresultatet er i begge parter interesse. Tildelingen af bisiddere foretages efter en konkret vurdering af hver enkelt sag.

Til § 12

Det foreslås i § 12, at mæglings- og klageinstitutionens afgørelser ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed. Konsekvensen heraf er, at mæglings- og klageinstitutionens afgørelser alene kan indbringes for domstolene.

Til § 13

Det foreslås i § 13, at loven, bortset fra lovens § 14, skal træde i kraft den [1. november 2012].

Baggrunden for det foreslåede ikrafttrædelsestidspunkt er, at der skal fastsættes nærmere regler om mæglings- og klageinstitutionens virksomhed, herunder regler om sagsbehandling m.v. Endvidere skal mæglings- og klageinstitutionens medlemmer udnævnes, og mæglings- og klageinstitutionens organisation være på plads, inden loven kan træde i kraft.

Den hidtidige opgavevaretagelse, som det eksisterende kontaktpunkt i Beskæftigelsesministeriet varetager, overtages af mæglings- og klageinstitutionen fra lovens ikrafttræden.

Det foreslås, at *stk. 2*, der vedrører ændringen i årsregnskabsloven, jf. forslaget § 14, træder i kraft den [1. juni 2012] og finder anvendelse for regnskabsår, der begynder den 1. januar 2012 eller senere. Herved sikres klare rammer for, hvornår virksomhederne skal indrette sig på ændrede rapporteringskrav. Endvidere indrømmes virksomhederne tilstrækkelig tid til at tilrettelægge arbejdet til forberedelse af virksomhedens årlige regnskabsrapportering. Den overvejende del af de virksomheder, der skal efterleve årsregnskabslovens krav, har regnskabsår 1. januar til 31. december.

Til § 14

Det foreslås, at der indsættes et nyt *stk. 3* i årsregnskabslovens § 99 a, der fastsætter krav om, at en eventuel redegørelse for samfundsansvar udtrykkeligt skal indeholde oplysninger om virksomhedens politikker for respekt af menneskerettigheder og politikker for at reducere klimapåvirkningen ved virksomhedens aktiviteter.

Som det fremgår af den gældende årsregnskabslovs § 99 a, stk. 1, skal store virksomheder supplere ledelsesberetningen med en redegørelse for samfundsansvar. Ved samfundsansvar forstås, at virksomhederne frivilligt integrerer hensyn til blandt andet menneskerettigheder, sociale forhold, miljø- og klimamæssige forhold samt bekæmpelse af korruption i deres forretningsstrategi og forretningsaktiviteter.

Har virksomheden politikker for menneskerettigheder og klima, skal redegørelsen vedrørende disse to emner indeholde de oplysninger, som fremgår af årsregnskabslovens § 99 a, stk. 2, der angiver de overordnede krav til indholdet af redegørelsen for samfundsansvar.

Har virksomheden ingen politikker vedrørende menneskerettigheder eller klima, foreslås det, at virksomheden skal oplyse eksplicit herom. Der stilles ikke krav om, at virksomheden skal begrunde dette.

Bestemmelserne vedrørende formidling og offentliggørelse, jf. årsregnskabslovens § 99 a, stk. 3-7, der som følge af forslaget til § 99 a, stk. 3, bliver til stk. 4-8, finder tilsvarende anvendelse for politikker for menneskerettigheder og klima.

Til § 15

Lovforslagets § 15 vedrører forslaget territoriale afgrænsning. Det foreslås, at loven ikke skal gælde for Færøerne og Grønland.

Det foreslås, at loven ved kongelig anordning helt eller delvist kan sættes i kraft for Grønland. Dette skal ske med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger. Det er hensigten snarest muligt at søge de grønlandske myndigheders tilslutning til, at ændringerne sættes i kraft for Grønland, således at den regnskabsretlige retsenhed kan bevares og udbygges.